

T.C.
ULAŞTIRMA DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/6570
GK=158
27 Haziran 2012

Sayı : B.11.0.SGB.0.01.00.610.01/1989
Konu : Antalya Milletvekili
Sayın Gürkut ACAR'ın
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 02.05.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-64127 sayılı yazınız.

Antalya Milletvekili Sayın Gürkut ACAR'ın 7/6570 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
Bakan

EK :

1) Cevap formu (4 Sayfa)

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN GÜRKUT ACAR'IN
7/6570 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Telefonlarımın dinlendiğini ilişkin şüphe uyandıran olaylar yaşanmaktadır.
Bu kapsamda;

SORULAR:

1-Telekomünikasyon Başkanlığı'na, kullandığım 532 357 57 06 ve 312 420 56 02-03 nolu telefonlarla ilgili, iletişimin tespiti, dinlenmesi, kayda alınması ve sinyal takibi istemiyle mahkemelerden ve diğer kurumlardan bir yazı gelmiş midir?

2-Telefonlarım dinlenmiş midir? Hangi kurumun isteği, hangi gerekçe ve hangi sürede telefonlarım dinlenmiştir?

CEVAPLAR:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Haberleşme Hürriyeti Başlıklı 22. maddesi “(Değişik: 3.10.2001-4709/7 md.) Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz. Yetkili merciin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, karar kendiliğinden kalkar. İstisnaların uygulanacağı kamu kurum ve kuruluşları kanunda belirtilir.” hükmünü amirdir.

Bu çerçevede, 5397 sayılı Kanun ile değişik 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selâhiyet Kanununun Ek 7’ nci maddesi, 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun Ek 5’inci maddesi, 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Kanununun 6’ ncı maddesi ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 135 ve müteakip maddelerinde ve bu kanunlara dayanılarak çıkartılmış yönetmeliklerde yetkili adli mercilerin ve kurumların hangileri oldukları ve dinlemeye ilişkin usul ve esaslar ayrıntısı ile belirlenmiştir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 135’inci maddesinde;

“(1) (Değişik birinci cümle: 25/5/2005-5353/17 md.) Bir suç dolayısıyla yapılan soruşturma ve kovuşturmada, suç işlendiğine ilişkin kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı ve başka suretle delil elde edilmesi imkânının bulunmaması durumunda, hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet Savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telekomünikasyon yoluyla iletişimi tespit edilebilir, dinlenebilir, kayda alınabilir ve sinyal bilgileri değerlendirilebilir.

3) Birinci fıkra hükmüne göre verilen kararda, yüklenen suçun türü, hakkında tedbir uygulanacak kişinin kimliği, iletişim aracının türü, telefon numarası veya iletişim bağlantısını tespiti imkân veren kodu, tedbirin türü, kapsamı ve süresi belirtilir. Tedbir kararı en çok üç ay için verilebilir; bu süre, bir defa daha uzatılabilir. (Ek cümle: 25/5/2005 – 5353/17 md.) Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim bir aydan fazla olmamak üzere sürenin müteaddit defalar uzatılmasına karar verebilir.”

Ceza Muhakemesi Kanununun 137’ nci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında;

“(2) 135’inci maddeye göre verilen karar gereğince tutulan kayıtlar, Cumhuriyet Savcılığınca görevlendirilen kişiler tarafından çözülerek metin hâline getirilir. Yabancı dildeki kayıtlar, tercüman aracılığı ile Türkçe’ye çevrilir. ”

(3) 135’inci maddeye göre verilen kararın uygulanması sırasında şüpheli hakkında kovuşturmayla yer olmadığına dair karar verilmesi ya da aynı maddenin birinci fıkrasına göre hâkim onayının alınamaması halinde, bunun uygulanmasına Cumhuriyet Savcısı tarafından derhâl son verilir. Bu durumda, yapılan tespit veya dinlemeye ilişkin kayıtlar Cumhuriyet Savcısının denetimi altında en geç on gün içinde yok edilerek, durum bir tutanakla tespit edilir.

(4) Tespit ve dinlemeye ilişkin kayıtların yok edilmesi halinde soruşturma evresinin bitiminden itibaren, en geç onbeş gün içinde, Cumhuriyet Başsavcılığı, tedbirin nedeni, kapsamı, süresi ve sonucu hakkında ilgisine yazılı olarak bilgi verir.”

Hükümleri bulunmaktadır.

Sayılan Kanun hükümleri çerçevesinde, telekomünikasyon yoluyla iletişimin tespiti, dinlenmesi, kayda alınması ve sinyal bilgilerinin değerlendirilmesine ilişkin kararların hangi kurumlar tarafından hangi şartlarda alınabileceği, kararların hangi mahkemeler tarafından verilebileceği, bu kararların kimler tarafından yerine getirileceği ve kayıtların kimlerin sorumluluğunda olduğu ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

5397 sayılı Kanun ile 2559, 2803 ve 2937 sayılı Kanunlarda yapılan değişikliklerle her üç Kanuna da eklenen “Bu maddede belirlenen usul ve esaslara aykırı dinlemeler hukuken geçerli sayılmaz ve bu şekilde dinleme yapanlar hakkında 26.09.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre işlem yapılır.” hükmü uyarınca, anılan yasa maddelerinde belirtilen usul ve esaslara uyulmadan yapılan dinlemeler mahkemelerce geçerli bir delil sayılmayacağı ve bu usul ve esaslara aykırı dinleme yapanlar hakkında yasal işlem yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Öte yandan; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 135' inci maddesinin beşinci fıkrasında;

“(5) Bu madde hükümlerine göre alınan karar ve yapılan işlemler, tedbir süresince gizli tutulur.”

“Soruşturmanın gizliliği” başlıklı 157'nci maddesinde; “Kanunun başka hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir.” şeklindeki hükümler öngörülmüştür.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun Gizliliğin ihlali başlıklı 285'inci maddesinde ise; “Soruşturmanın gizliliğini alenen ihlal eden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Ancak, soruşturma aşamasında alınan ve kanun hükmü gereğince gizli tutulması gereken kararların ve bunların gereği olarak yapılan işlemlerin gizliliğinin ihlali açısından aleniyetin gerçekleşmesi aranmaz.” Hükümleri bulunmaktadır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun “Özel Hayat ve Hayatın Gizli Alanına Karşı Suçlar” başlıklı 9'uncu bölümündeki 132 ve 138'inci maddelerinde, kişiler arasındaki haberleşmenin gizliliğini ihlal eden ve kişiler arasındaki haberleşmenin içeriğini hukuka aykırı olarak diğer tarafın rızası olmaksızın alenen ifşa edenler hakkında yaptırımlar düzenlenmiş, ayrıca bu suçların kamu görevlisi tarafından ve görevin verdiği yetkiyi kötüye kullanmak suretiyle işlenmesi halinde verilecek cezanın yarı oranında arttırılacağı belirtilerek 6 aydan başlayan hapis ve adli para cezaları ile cezalandırılacakları hükme bağlanmıştır.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun “Cezai hükümler” başlıklı 63' üncü maddesinin üçüncü fıkrasında;

“(3) Elektronik haberleşme hizmeti vermek üzere yetkilendirilmiş bulunan işletmecilerin personelinin, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının İkinci Kısımının Dokuzuncu Bölümünde düzenlenen, özel hayata ve hayatın gizli alanına karşı suçları işlemesi halinde haklarında bu bölümde öngörülen cezalara hükmolunur. Ancak 137'nci maddeye göre yapılacak artırım bir kat olarak uygulanır.”

Hükmü bulunmaktadır.

Yukarıda sayılan hükümler çerçevesinde, kayıtların saklanması ve korunmasında gizlilik ilkesi emredici bir hüküm olup, bu hususlar tüm tarafları bağlamakta, ayrıca cezai sorumluluk da getirmektedir.

Bu çerçevede;

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığında kesinlikle dinleme yapılmamaktadır. Dinlemeler ceza soruşturmaları kapsamında soruşturma mercilerince yapılan talepler üzerine mahkemelerce verilen kararlarda aidiyet numaraları belirtilen adli kolluk görevlilerince kendi birimlerinde yapılmaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nca hukuka uygun olarak ilgili kanunlar kapsamındaki ceza soruşturmalarına ilişkin hakim kararlarının yürütülmesi işlemleri gerçekleştirilmekte olup, herhangi bir telefon numarası ile ilgili bir tedbirin olup olmadığı hususu, ilgili hakim kararları ve bunların işlemlerinin ilgili ceza soruşturması kapsamında bulunduğu değerlendirilmektedir.

Öte yandan, Adli amaçlı işlemler için Ceza Muhakemesi Kanununun 137/4 maddesi hükmü gereği, tedbirin sonucuna göre Cumhuriyet Başsavcılığının ilgisine tedbirin nedeni, kapsamı, süresi ve sonucu hakkında yazılı olarak bilgi verilmektedir.

Anılan hükümler çerçevesinde; CMK'daki soruşturmanın gizliliği hükümlerine göre kanunen yetkili mercilerin vermiş olduğu kararların içerik ve sonuçları ile ilgili herhangi bir bilginin, başka bir merci veya şahıs tarafından talep edilmesi durumunda Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı tarafından karşılanmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.